

The Holy See

---

*АПОСТОЛИЧЕСКО ПЪТУВАНЕ НА
НЕГОВО СВЕТЕЙШЕСТВО ПАПА ЙОАН ПАВЕЛ II
В АЗЪРБЕЙДЖАН И БЪЛГАРИЯ*

ИЗКАЗВАНЕ НА СВЕТИЯ ОТЕЦ

*Поклонничество в Светата Рилска Обител
/Рилски Манастир, Събота, 25 май, 2002 г./*

Почитаеми Митрополити и Епископи,
Скъпи Монаси и Монахини от България
и всички Свети Православни Църкви!

1. Мирът Господен да бъде с вас!

Поздравявам всички вас с любов в Господа. Поздравявам по-специално Игумена на този манастир, Епископ Йоан, който преди години беше изпратен от Негово Светейшество Патриарх Кирил, да присъства на сесиите на Втория Ватикански Събор.

Пожелах да дойда на поклонение в Рилския манастир, по време на това свое посещение в България, за да изразя почитта си към мощите на Свети Йоан Рилски, като по този начин засвидетелствам признателността и обичта си към вас: "Ние непрестанно благодарим на Бога за всички вас, като напомняме постоянно на Бога Отец за вашето усърдие във вярата, за вашата действена любов и за вашата постоянна надежда в нашия Господ Исус Христос" / 1 Сол. 1, 2-3/.

Да, скъпи Братя и Сестри, Източното монашество, заедно със Западното, представлява един голям дар за цялата Църква.

2. По различни поводи аз изтъквах ценния ви принос към Църковната Общност, чрез примера на вашия живот. В Апостолическото послание *Orientale lumen* написах, че желая "да гледам на необятния Източно-християнски пейзаж" като "на един своеобразен хълм" –

този на монашеството –, "който позволява съзирането на много други хълмове" /н. 9/. Убеден съм, че монашеския живот представлява сърцето на християнския живот, като предлага на всички кръстени една отправна точка.

Великият монах и Западен мистик, Гийом от Сент Тиер̀, нарича вашия опит, подхранвал и обогатявал монашеския живот в Католическия Запад, : "светлина, идваща от Изтока" /срв. *Epistula ad fratres de Monte Dei I*, Sources chrétiennes 233, стр. 145/. Заедно с него много Западни духовни личности допринесоха за достойното оценяване на Източната монашеска духовност. Щастлив съм, че днес мога да присъединя гласа си към този изключителен хор, признавайки валидността на пътя, водещ към святостта, установен в писанията и живота на много ваши монаси, които са ни оставили ценни примери на цялостно отдаване на Господ Исус Христос.

3. Монашеският живот, поради непрекъснатата традиция на святостта, върху която се крепи, съхранява с любов и вяроност някои елементи от християнския живот, много важни и за съвременния човек: монахът е човек, напомнящ за Евангелието, както на християните, така и на света.

Свети Василий Велики ни учи /срв. *Regulae fusius tractatae VIII*, PG 31, 933-941/, че християнският живот е преди всичко *apodaghé*, тоест "отричане" от греха, от светскостта и от идолите, за да се превърне в едно цяло с единствения истински Бог и Господ Исус Христос /срв. *1 Сол.* 1, 9-10/. В монашеството това отричане се радикализира чрез отричане от дом, семейство, професионална реализация /срв. *Лука* 18, 28-29/; отричане от земните блага, в името на непрекъснатия стремеж към небесните /срв. *Кол.* 3, 1-2/; отричане от *philautía*, както го нарича Свети Максим Изповедник /срв. *Capita de charitate II*, 8; III,8; III,57 и *passim*, PG 90, 960-1080/, тоест от егоизма, което води до познаване на безкрайната Божия любов и до придобиване на любов към ближния. Монашеската аскетика е преди всичко път за по-пълното присъединяване към Господ Исус и цялостното преобразяване от Божествените енергии на Светия Дух.

Свети Йоан Рилски, – когото пожелах да бъде изобразен, редом с други Източни и Западни Светци, на мозайките в параклиса *Redemptoris Mater* в Апостолическия Ватикански Дворец, и на когото този манастир е постоянен свидетел –, вслушвайки се в думите на Христос, Който му заповядал да се откаже от всички свои блага и да ги раздаде на бедните /срв. *Марк* 10, 21/, той се отрече от всичко заради безценната перла на Евангелието, като се подложи на обучение в училището на Светите аскети, за да придобие изкуството на духовната борба.

4. "Духовната борба" е един друг елемент на монашеския живот, толкова необходим днес на всички християни за повторно изучаване и приложение. Отнася се за тайното и вътрешно изкуство; за невидимата борба, която монахът води всеки ден с изкушенията, със злите

внушения, подмятани в неговото сърце от дявола; борба, която се превръща в истинско разпятие на сцената на самотата, заради чистотата на сърцето, което му позволява да види Бога, както си е /срв. *Матей* 5, 8/ и в любовта да усети, че участва в Божествения живот /срв. *1 Йоан* 4, 16/.

Днес повече от всякога идолите в живота на християните са обсебвачи, а изкушенията – натрапчиви: изкуството на духовната борба, разпознаването на добрите и злите духове, споделянето на собствените мисли с духовния наставник, призоваването на Святото Христово Име и Божието милосърдие, трябва да бъдат част от вътрешния живот на всеки Господен ученик. Тази борба е необходима, за да "не се отклоняваме", *aperispastoi*, "необезпокоявани", *amérimnoi* / срв. *1 Кор.* 7, 32. 35/, като живеем в постоянно единение с Господа / срв. Свети Василий Велики, *Regulae fusius tractatae* VIII, 3; XXXII, 1; XXXVIII/.

5. Свети Йоан Рилски живя, чрез духовната борба, в "подчинение", послушание и взаимното служение, както го изисква общия живот. Скитът е мястото на всекидневното осъществяване на "новата заповед"; той е дом и училище за общение; той е пространство, в което човек се превръща в служител на ближните, така както Христос желаше да бъде сред своите / срв. *Лука* 22, 27/. Какво силно християнско свидетелство предлага една монашеска общност, когато живее според истинската любов! Пред нея, дори и нехристияните са подтикнати да признаят, че Господ е винаги жив и действащ във Своя народ.

Свети Йоан Рилски живя като пустиножител в лишения и покаяние, но преди всичко в непрекъснато вслушване в Божието Слово, в постоянна молитва, докато се превърне, както се изразява големият "богослов" Свети Нил /срв. *De oratione* LX, PG, 79, 1180B/, в човек, надарен с неземна мъдрост, произтичаща от Светия Дух. Заветът на Свети Йоан, оставен от любов към неговите ученици, изразили нуждата си от последно наставление, е едно необикновено учение за търсенето на Бога и опита от общуването с Него, за онези от тях, които желаят да водят истински християнски и монашески живот.

6. Монахът, тръгнал по този път, в отговор на Господния призив, като започва от отричането на самия себе си и достига до свършената любов, започва да усеща същите чувства на Христос /срв. *Фил.* 2, 5/: става кротък и смирен по сърце /*Матей*, 11, 29/, съучаства в Божията любов към всички създания и обича, както се изразява Свети Исаак Сириец, дори неприятелите на истината / срв. *Sermones ascetici, Collatio prima*, LXXXI/.

Започнал да вижда света с Божиите очи и уподобил се все повече на Христос, монахът се стреми към последната цел, заради която човекът е сътворен: обожението, което е състояние на пълно участие в Троицния живот. Това става възможно само благодарение на

молитвата, очистителните сълзи и любовта, които го предразполагат към приемане на Светия Дух, както напомня друг един велик монах от тези обични славянски земи – Серафим Саровски /срв. *Colloquio con Motovilov III*, in P. Evdokimov, *Serafim di Sarov uomo dello Spirito*, Bose 1996, стр. 67-81/.

7. Колко много свидетели по пътя на святостта блестяха в този и много други Православни манастири по време на тяхното вековно съществуване! Колко е голяма благодарността на Вселенската Църква към всички аскети, които знаеха как да помнят "единственото и най-нужно нещо" /срв. *Лука 10, 42*/, последната цел на човека!

Ние с признателност се възхищаваме на безценното предание, което Източните монаси претворяват вярно в живота си и продължават да предават от поколение на поколение, като автентичен знак на *éschaton*-а, на онова бъдеще, към което Бог продължава да зове всеки човек чрез благодатната сила на Светия Дух. Те са знак, който се разпростира, както напомня Свети Силван Атонски, до всеки човек и всяко творение, дори до портите на ада, чрез обожаването на Святата Троица в Божествената Литургия, чрез общението, живяно в духа на братската любви и чрез надеждата и упованието /срв. *Ieromonach Sofronij, Starec Siluan, Stavropegic Monastery of St. John Baptist, Tolleshunt Knights by Maldon 1952 (1990)*, стр. 91-938/.

8. Скъпи Братя и Сестри, всички Православни Църкви знаят, че манастирите са неоценимо наследство на тяхната вяра и култура. Какво щеше да бъде България без Рилския манастир, успял да съхрани запалена лампата на вярата дори в най-страшните моменти в националната ви история? Какво щеше да бъде Гърция без Светия Атонски полуостров или пък Русия – без хилядите обиталища на Светия Дух, които позволиха да бъде преодолян ада на съветските преследвания? Е добре, Римският Епископ е тук днес, за да ви каже, че Римската Църква и нейните Монаси, са ви благодарни за вашето съществуване и вашето християнско свидетелство!

Обични Монаси и Монахини, нека Бог ви благослови! Нека ви утвърди във вярата и призиванието и ви направи средства за общение в Неговата Свята Църква и посланици на Неговата любов в света!